N:o 14. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6,) 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 15 September 1890. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Annonspris: 10 öre petitraden (15 öre utl.). | Årg. 10.

Augusta Öhrström.

Med civilisationen och emigrationen tyckas äfven konsten och konstnärerna taga sin riktning mot vestern. Då förut Paris och London länge voro medelpunkterna för de stora lyriska konstnärernas triumfer, synes nu den nya verldens metropol, Newyork, vilja tillegna sig denna heder, och allt lifligare blir utbytet mellan de europeiska musikaliska konstprodukterna och den amerikanska dollarn. Särdeles ha på senare åren de tyska sång- och äfven instrumental-artisterna lockats till den tyska operan i Newyork; den odödliga, och som det synes oförgängliga Adelina Patti gör sig, som man vet, nästan årligen en millionskörd i vestern och äfven franska och i franska hufvudstaden ututbildade sångartister dragas med makt ditåt, bland de senare också sådana som kunna göra ett svenskt namn kändt och äradt. Det går också lättare för sig nu än förr att sträcka konstresorna så långt. Tack vare telegraf och lättare kommunikationsmedel kunna engagementer lätt nog uppgöras och tournéer planeras; musikliffvet i Amerika har också på riktigt amerikanskt vis börjat taga fart. Det behöfs nu icke någon Barnum för att presenen Jenny Lind för yankees eller en Strakosch för att värfva en Christina Nilsson till amerikatourné; man reder sig nu utan sådan mellanhand, om också man finner det bekvämt att väl ditkommen och känd ställa sig under ledning af en »manager» eller konsertagent.

Våra verldsberömda landsmaninnors, Jenny Linds och Christina Nilssons triumfer på andra sidan Atlanten äro väl bekanta och äro der ännu i godt minne. Efter dem har ingen svensk sångerska i högre grad eller i vidsträcktare kretsar der gjort sig bemärkt, förr än den äfven hos oss mycket värderade sångerska, hvars bild vi i dag framställa för våra läsare, under en nyligen afslutad tournée i Förenta Staterna åter gjort det svenska sångarnamnet berömdt i denna trakt af verlden. Det är också med anledning häraf och sedan hon nu för en kortare tid återvändt till fäderneslandet, som vi härmed velat fästa uppmärksamheten vid fröken Augusta Öhrströms person och hennes betydelse som konstnärinna.

Flere år ha förlupit sedan fröken Öhrström lät höra sig offentligt härstädes; det var, efter hvad vi kunna minnas, senast i början af oktober 1886 å en af henne gifven konsert i Musikaliska akademien och såsom biträdande hr Örtengren på hans några dagar senare gifna matiné i samma lokal. Att fröken Ö:s ovanligt sympatiska röst då efter några års studier i Paris nått en betydlig utveckling kunde man lätt finna genom hennes mästerliga föredrag af juvelarian ur »Faust», den stora arian ur »Drottningen af Saba», etc. hvarjemte hennes djupt musikaliska känsla och medfödda smak gaf sig uttryck i högst anslående föredrag af några mindre sånger. Man återkallade då också i minnet fröken Öhrströms tjusande och rörande framställning af den sörjande flickans sång i Södermans sköna »Hjertesorg», en njutning af sällsynt slag. Detta var å en konsert i nov. 1883. Dessförinnan hade fröken Ö. med framgång försökt sig på scenen, men den framåtsträfvande sångerskan drogs oemotståndligt till detta Paris, sedan gammalt betraktadt som sångkonstens högskola;

Augusta Öhrström.

scenen öfvergafs, och fröken Ö. har allt sedan haft sitt stamhåll i den franska hufvudstaden och emellanåt besökt Stockholm, der hon äfven, de nämnda konserterna oberäknade, år 1885 i okt. gaf en konsert af gedignaste slag, såsom vanligen varit fallet med fröken Ö:s konserter härstädes. Nyssnämnda år i juli uppträdde fröken Ö., under hemresan till Sverige, tillsammans med hr Oscar Lejdström på en Tivolikonsert i Köpenhamn, då hon prisades för sin vackra röst och konstnärligt föredrag. Samma beröm har åtföljt hennes framgångsrika uppträdande i Paris, enskildt eller offentligt, och under konstresor i det öfriga Frankrike, der hon nu känner sig väl hemmastadd.

Hösten 1888 begaf sig fröken Öhrström till Förenta Staterna och vann vid sitt uppträdande på en konsert i Newyork i dec. s. å. mycket erkännande. Hon engagerades sedermera för en större konserttur i detta land, och framgången af densamma intygas af de fördelaktiga, ofta entusiastiska omdömen, hvarmed hennes uppträdande skildras af pressen i de stora städer tournéen omfattade. Att anföra dessa blefve för vidlyftigt. En tidning yttrar att »hon verkligen är en värdig konstsyster till Jenny Lind och Christina Nilsson, hennes utmärkta landsmaninnor», en annan, »att hon påminner om Jenny Linds bästa dagar»; från Saratoga, en badort, der de förnämsta artister uppträda, skrifver man om henne: »Hon kan sjunga med förvånande kraft och volym. Hon kan utföra drillar, kadenser och roulader som Patti, men hennes förnämsta styrka ligger i den enkla melodiösa visan.» Med de nationela hemlandsvisorna, till hvilka hon ofta sjelf ackompagnerade sig, syntes hon också ha gjort verkligt furore hos amerikanarne. Vi kunna ej annat än fägna oss åt denna vår älskvärda landsmaninnas triumfer.

Vi skulle nu lemna våra läsare en liten skildring af hennes lefnadsöden, och material dertill har välvilligt stälts till vårt förfogande. Då en sådan likväl är mest fängslande i form af sjelfbiografi, lemna vi ordet åt konstnärinnan sjelf, vi vilja blott tillägga att Göteborg är hennes födelsestad. Hon meddelar oss då följande:

»Någon vänlig sångfé måtte omhuldat min barndom, ty så långt mitt minne leder mig har alltid sången varit mitt förnämsta nöje. Dockor, lekar, lexor, allt fick vika för att sjunga och drömma bort tiden, något som också aldrig mina musikälskande föräldrar satte hinder i vägen för. »Hvad skall man göra med det barnet, som alltid sjunger och trallar» yttrade min far ofta, och en dag sökte han svar hos en vän, musikdirektör Lindstrand, som villigt kom att afhöra mina små visor samt också skulle bevittna huru jag, då endast åtta år, kunde från ett annat rum urskilja och nämna de olika toner han anslog på pianot. Detta ansågs af honom som något ovanligt musikaliskt, och hans uttalanden gåfvo förmodligen min far anledning att längre fram låta utbilda dessa anlag. Sjelf hade jag dock redan klart för mig att jag skulle bli »sångerska», men hade ej större begrepp derom eller ärelystnad, än att »jag tänkte få gå ut i gårdarne och sjunga med bror (Wilhelm), som skulle ackompagnera på positiv.»

Så kommo några år tillbragta i Småland, i Kisatraktens härliga natur, der fantasi och känsla togo fart och kanske kom sinnet och föredraget att brådmogna. Vid 14 års ålder väckte jag i Malmö, mina föräldrars senare vistelseort, uppmärksamhet med några visor af Lindblad, uppsjungna vid ett af Musiksällskapets sammankomster. Vid 15 år såg jag Stockholm för första gången och kom då som elev till den redan åldrige hofsångarn Berg, som, om någon anmärkning kan göras mot en så utmärkt lärare, lade mera vigt vid känsla och föredrag än vid röstens utveckling, en fara för ett redan i detta afseende lillgammalt sinne. Dock äro oförgätliga de inspirerande stunderna hos den gamle vännen och läraren. Vår dåvarande prydnad vid Kongl. operan, och lika utmärkta lärarinna, fru Fredrika Stenhammar åtog sig sedan beredvilligt att reda mina röstresurser, och hos henne utvecklade sig stämman med snabbhet. Mina samtida der voro Ås och Sommelius, en trio som sedan dess förts vida kring åt olika håll och, märkvärdigt nog, detta år samtidigt dragits tillbaka till fäderneslandet, som jag likvisst återsett ungefär hvartannat år.

Ett uppträdande i ett sällskapsspektakel för »välgörande ändamål» väckte Kungl. operans dåvarande direktörs, hr Westins, önskan att engagera mig för nästa spelåret, vid hvilken scen jag också stannade för tvänne vintrar, derunder uppträdande i smärre och större roler såsom i »Trubaduren» (Azucena), »Karpathernas ros», »Muntra fruarna», »Den bergtagna» etc. etc., mer eller mindre passande för min späda figur. Dock ansåg man mig så »säker», och jag kastades in i olika roler med eller utan repetition, hvaruti jag också satte en ära. Tyvärr lät man mig mest försöka mig i »äldre» roler trots mina ofta upprepade böner att någon gång få skiljas vid »den gamla menniskan» och »skapa» en yngre.

Efter detta 2-åriga engagement, under hvilken tid jag också deltagit i åtskiliga konserter, af hvilka Harmoniska Sällskapets med Södermans »Hjertesorg», utgjorde min bästa succès, beslöt jag att resa till Paris och studera franska sångkonsten. Der lärde jag snart känna m:e Rosina Laborde, en f. d. stjerna vid Stora operan i Paris och elev till Meyerbeer. Denna erbjöd mig fria lektioner samt var under fyra år en trogen vän och beskyddarinna. En af Paris' mest framstående lararinnor hade hon de bästa relationer och introducerade mig till vår tids förnämsta kompositörer såsom Gounod, Massenet, Widor och äfven Rubinstein, som var på besök i Paris och gammal vän till m:e Laborde. Hos Gounod fick jag instudera en hel del af hans kompositioner. Men kanske intressantast af dessa séancer var att höra honom sjelf med en oefterhärmlig diction sjunga sina romanser.

Under de tvänne sista åren i Paris var jag med om åtskilliga konserter, med och utan orkester, gifna i Salles Erard, Pleyel, Kriegelstein, samt i Bordeaux, Tours, Reims, m. fl. städer.

Bland musiksoiréer af mera privat natur vill jag nämna en, gifven af la Société Historique, der endast norsk musik fylde programmet och der man ställt åtta norska melodier såsom min uppgift, (dessa voro visor af Grieg, Kjerulf, Ole Bull och en folkvisa). Soiréerna hos sydamerikanska ministern, och »le Cercle Militaire» utgjorde de förnämsta, den senare kanske en af de mest lysande i Paris, der endast militärer med sina familjer fingo närvara, och der operans och Paris' förnämsta artister uppträdde. Jag hade der valt arian ur »Regementets dotter», till mitt första nummer och fick vid orden: »Salut à la France», som jag också sjöng med varmaste hjerta, en formligt entusiastisk hyllning. Äfven några svenska folkvisor väckte lika uppmärksamhet.

För två år sedan gjordes mig ett förslag till en tourné i norra Amerika hvilket också antogs. Denna påbörjades förra hösten och afslutades mot våren, samt sträckte sig från Canada till Mexikanska viken. Föregående höst hade jag uppträdt i Newyorks Steinway Hall med van der Stuckens orkester, i Newark och Brooklyn med Claesons orkester, på Kingstons åtta dagars »festival» i Gabriels parti i »Skapelsen,» samt på andra orkesterkonserter i Baltimore, Filadelfia m. fl. städer. Tournéen med Bostons »Sinfonie Orchestral Club» tog sin början i Boston och afslutades i Indianapolis.

Fröken Öhrström gör under den närmaste tiden en konserttur med vår framstående pianovirtuos, fröken Carlheim-Gyllensköld, först, såsom vi nu erfarit, åt de norrländska städerna, då från d. 20:de d:s konserter under en veckas tid komma att gifvas i Gefle, Söderhamn, Hudiksvall, Sundsvall, Hernösand, hvilken tournée sedan torde fortsättas söder om hufvudstaden, och är längre fram på hösten engagerad för en ny Amerika-tourné, som lär utsträckas till »the far west.» Vi hysa det hopp att fröken Öhrström innan sin afresa från fäderneslandet äfven låter höra sig här i Stockholm, der hon genom sin person och sin talang vunnit så många vänner.

Böhmflöjtens uppkomst.

Ur ett särdeles förtjenstfullt, handskrifvet arbete af Gustaf Widegren (1885), med titel »Om flöjtblåsning samt flöjtens uppkomst och utbildning intill närvarande tid jemte musikhistoriska drag m. m.», meddela vi följande intressanta kapitel.

Af den nyss nämda lilla boken* får man äfven veta, att Th. Böhm, vid sitt besök i London år 1831, blef förvånad öfver den utmärkte engelske flöjtisten Charles Nicholson's särdeles kraftiga ton. Engelsmannens flöjt var försedd med ovanligt stora fingerhål, genom hvilka, vid anblåsningen, tonerna alltid kunde få fritt utveckla sig. »Men», säger Böhm vidare, »det behöfdes också Nicholson's utomordentliga talang och förträffliga ansats för att kunna, så väl som skedde, dölja instrumentets brister, hvad beträffade både stämning och jemnhet hos de särskilta tonerna: allt felaktigheter, hvilka hade sin grund förnämligast i tonhålens origtiga lägen på flöjt-röret, och hvilka icke kunde afhjelpas dermed att hålen gjordes olika stora.

Väl hade under en lång tid Th. Böhm funderat på möjligheten att till något bättre omgestalta den vanliga flöjten, hvilkens både förtjenster och brister han i grund lärt känna, dels som instrumentmakare och dels som bildad musiker och artist på instrumentet. Men efter denna hans resa till England mognade hans funderingar i detta ämne till en bestämd föresats och plan.

Nicholson's flöjt med de ovanligt stora tonhålen hade väl åt Böhm's idéer gifvet en god rigtning, men på samma gång full fasthet åt hans öfvertygelse, att någon väsendtlig förbättring härvidlag aldrig kunde med hvarken små eller stora tonhål vinnas, så framt nemligen dessa hål skulle få behålla sina gamla vanliga, från querschwiegel'n härstammande, lägen på flöjt-röret.

Men tonhålens flyttning skulle nödvändigt ha till följd en total förändring af det allmänt gällande grepp-systemet, hvilket system han sjelf inlärt och träget öfvat i mer än tjugu års tid. Visserligen blefve detta ett mycket dyrt offer åt den nya saken, men måste likväl göras.

Efter återkomsten hem till München grep han genast verket an Han egde vetande inom akustikens område, mångårig praktisk erfarenhet i flöjt-fabrikation, artistskap på instrumentet, mångsidig och högt uppdrifven arbets-skicklighet: allt förmåner, hvilka tillsammans kunde lemna honom god hjelp, men långt från tillräcklig hjelp. Framgången berodde här hufvudsakligen på planmessigt anlagda, med största noggrannhet utförda, försöks-arbeten.

Efter gjorda beräkningar jemte undersökning af flere borrnings-förhållanden, fann han sig kunna bestämma det blifvande nya flöjt-rörets längd på det hela, och äfven de särskilta delarnes längd tillika med vidden invändigt.

Efter dessa grunder förfärdigades flera rör, fullkomligt lika hvarandra och af 1,5 decimlinies tjocklek i trä't. Munhålet fick formen af en långdragen fyrkant med afrundade hörn. Korken i munstycket mötte på 5,75 decimalliniers afstånd från munhålets midtelpunkt.

Bland dessa rör togs nu ett, dess grundton var c (ett-strukna c). Detta rör afskars i nedra ändan så mycket, att grund-tonen höjdes till $\frac{\text{ciss}}{\text{dess}}$ noga tempererad. Afskärings-punkten tecknades på ett annat helt rör (N:o 2). På samma sätt fortgick arbetet, medelst afskäring och teckning, tills den första oktavens samtliga toner i tempererad, kromatisk skala voro på röret N:o 2 betecknade.

På de markerade afskärnings-punkterna å röret N:o 2 upptogos nu hål af den storlek, som tonernas fulla utveckling fordrade, likväl ej större än att hålen obehindradt kunde med fingrar täppas. Emellertid inträffade, att — utom grund-tonen, som var rigtig — alla de öfriga tonerna stämde för lågt. Ty afskäring å ett rör verkar på tonhöjden absolut och mera fullkomligt, än hvad uppå rörets sida upptagna hål förmå, så framt nemligen ej dessa sidohål göras mycket stora i förhållande till rörets inre diameter på stället. Derföre måste uppå ett annat helt rör (N:o 3) stämnings-förhållandet noga berigtigas medelst tonhålens flyttning en smula närmare upp mot munhålet. På sådant sätt, och med tonhål af lika vidd, erhölls nu ren stämning inom 1:sta och 2:dra oktaverna, men deremot icke inom den 3:dje oktaven. Vid det högsta tonläget måste nemligen tvänne hål samtidigt öppnas för hvarje ton; och af dessa håls lägen på röret blifva då tonernas lätta angifning, klang och rena stämning i hög grad beroende. I följd deraf måste uppå andra hela rör (N:is 4 o. s. v.) och hvad angick de sex öfversta tonhålen, ytterligare små flyttningar göras; hvarefter de, genom sist nämnda flyttningarna rubbade stämnings-förhållandena hos de lägre tonerna utjemnades medelst modifikationer i hålens ursprungliga storlek. Annan utväg fanns icke.

Sålunda hade omsider kommit till stånd ett med 14 tonhål försedt flöjt-rör, på hvilket alla toner, kromatiskt från och med c upp till trestrukna h, kunde lätt, säkert och kraftigt angifvas uti möjligast ren, tempererad stämning. Detta nya rörs akustiska förhållanden voro, jemförda med det vanliga flöjtrörets, således ganska betydligt förbättrade. Men det gamla, allmänt begagnade grepp-systemet — d. ä. fingersättningen — kunde på inga vilkor användas i hop med den nya hål ställningen; ett nytt greppsystem måste följaktligen uttänkas.

Denna uppgift var emellertid icke så lätt att lösa. För flöjtens hållande vid blåsningen var högra handens tumme oumbärlig och kunde icke derjemte öfvertaga annan förrättning. Till färdig behandling af 14 tonhål funnos således blott nio fingrar.

Från ungdomen hade Th. Böhm fått tillfälle att öfva sig äfven i mekaniska arbeten; och den insigt, han i sådan väg förvärfvat, kom honom nu väl till pass, ty på ett berömvärdt sätt löste han jemväl uppgiften om det nya greppsystemet. Hans klaffmekanism, — en i musikens tjenst ditintills icke anad, än mindre begagnad tillämpning af mekanik —, har allestädes, der den blifvit känd, tillvunnit sig loford, ja, beundran. Th. Böhm säger dock sjelf, att han väl satte ett visst värde på detta sitt nya grepp-system och dertill hörande klaffverk, emedan han i detsammas konseqventa uppställning trodde sig ha funnit enklaste medlet för ernående af sitt väsendtligaste syfte, nemligen flöjtens förbättring uti akustiskt hänseende, enär ett musikaliskt instruments relativa fulländning berodde hufvudsakligen på detsammas akustiska egenskaper, hvaremot hos ett ton-verktyg mekanismen alltid blefve af sekundär betydelse. »För resten», tillägger han, »är det vida lättare, att konstruera klaffar, än att förbättra toner.»

Än mindre afseende satte han på konsten att tillegna sig den nya fingersättningen. Om denna sak, som troddes blifva så svår, heter det nemligen: att han förslagsvis utkastat, ja, äfven temligen inöfvat flere, mer och mindre olika grepp-systemer; men valde för sin nya flöjt det af honom redan före 1831 års slut uppstälda, numera väl bekanta system med ring-klaffar, såsom det bäst passande.

Efter förloppet af några månader kunde han färdigt behandla sin nykonstruerade flöjt, på hvilken han offentligen blåste hemma i München redan år 1832 och ånyo i London åren 1833 och 1836, dervid instrumentets jemna och kraftiga ton samt rena stämning straxt uppmärksammades.

* Ueber den Flöjtenbau, Mainz 1847.

Vilkoren för en god sångundervisning.

Af *Josef Sittard.*

I.

En god sångundervisning hör till den musikaliska pedagogikens svåraste discipliner. Om någonsin skriftens språk, att många äro kallade men få utvalda, kan tillämpas, så är det fallet härvidlag. För att kunna meddela en god rationel sångundervisning

med konstnärligt resultat, måste man sjelf vara en väl skolad och musikaliskt bildad sångare. Men icke engång dessa faktorer äro obetingadt afgörande, om de också måste betraktas såsom nödvändiga förutsättningar. Af en dugtig lärare fordra vi dessutom, att han besitter en skarp omdömesförmåga, en klar blick, egenskapen att kunna tydligt meddela sig, en Hjobs tålamod och en rik speciel erfarenhet.

Hvari skall nu första undervisningen i sång bestå? Denna är af mycket stor vigt och fordrar derför närmare betraktande. Först och främst har läraren att noga pröfva lärjungens anlag och förmåga samt taga reda på röstens natur. Redan i fråga om detta begås de gröfsta misstag och underlåtenhetssynder, alt förvexlas med sopran, bariton med tenor o. s. v. Hur många vackra röster ha icke härigenom med ett upprörande våld blifvit förderfvade. Aldrig får man bedöma sångorganet efter dess tillfälliga omfång. Såsom allmän grundsats får här uppställas, att rösten i det läge, som vid sjungandet förorsakar minsta mödan, äfven skall åstadkomma det bästa. Lärjungen bör utvidga detta läge såväl åt höjden som åt djupet; för organet är det läge naturligast, hvilket liksom en kärna utgöres af den till omkr. 5 à 6 toner omfattande talrösten. Detta är medeltidens hexackord, röstens hem, såsom Chrysander så träffande uttrycker sig.

Så snart röstens karaktär och omfång äro gifna, måste första blicken rigtas på kroppens naturliga hållning; kroppen skall hållas rak, hufvudet upprätt utan att böjas bakåt. Den rigtiga andningen bildar basen för sångkonsten och bör ske i regelmässiga drag, nog djupt men ändock ohörbart. Lärjungen bör öfva sig uti att tyst och långsamt fylla lungorna med luft, sedan några sekunder hålla andan, alltså sluta röstspringan och sedan låta luften långsamt och ohörbart utströmma. Bäst är att andas in luften genom näsan, i det man drager in underlifvet; härigenom blir det möjligt för lungorna att utvidga sig fullständigt åt båda sidor. Då vid djup inandning mellangärdet sammandrager sig nedåt, så kunna också lungorna lika lätt och hastigt nedåt utvidga sig.

När det gäller att hastigt fylla lungorna, sker lufttillförseln genom näsa och mun. I alla andra fall återigen är andningen genom näsan att föredraga, alldenstund derigenom icke blott lungorna kunna fylla sig lugnare, utan slemhinnan också bibehålla sig fuktigare, hvilket åter befordrar tonens välljud.

Af stor vigt för åstadkommande af en vacker ton ooh god vokalisation är mun- och tungställningen. Fundamentalläran lyder här: öppna mun! Denna sats låter ju mycket enkel, men att följa den faller sig för många ganska svårt att följa i synnerhet för den skönare hälften af menniskoslägtet och bland denna särdeles Albions döttrar, som finna det opassande att gapa på ett så der otillbörligt sätt. Munställningen ändrar sig visserligen efter olika vokaler som skola sjungas, men som grundsats har lärjungen att inprägla den läran, att hakan drages nedåt så att munnens ställning blir mera oval än bred. Genom hakans neddragning blir den mjuka gommen — alltså gomseglet — höjd, tonströmmen kan obehindradt passera gommens trånga pass och bakom de öfre framtänderna träffa den hårda gommen. Då sångaren bör akta på att för hvarje ton vinna största möjliga resonans, så får han icke pressa läpparne intill tänderna; de förstnämnda äro lätta att utspänna, så att tandraderna bli något synliga. Nedhängandet af underläppen måste betecknas såsom alldeles origtigt, och tonens välljud lider alltid deraf.

Af vigt är tungans läge. Denna måste ligga alldeles jemn, alltså horizontal, och hennes spets lätt beröra nedre tandraden men aldrig pressas emot densamma. Vid konsonanterna får tungspetsen aflägsna sig från denna plats, men vid efterföljande vokal bör tungan genast återtaga sitt horizontala läge. Ryggen eller mellersta delen af tungan har allt efter de olika vokalerna och konsonanterna att intaga en höjd, jemn eller sänkt ställning. Det af många lärare använda manéret att trycka ned tungan medelst en sked, är alldeles onyttigt, tungan måste åstadkomma allt genom sin egen muskelverksamhet. Åtskilliga sånglärare rekommendera derför att öfva sig flitigt med att sträcka ut tungan för att härigenom tungmusklerna skola stärkas och göras smidiga.

Språkets likasom sångens välljud beror på en vacker vokalisation. Vokalerna äro språkets grundtoner, själen i alla ordformer. Det är derför icke rätt att ensamt låta öfningarna ske på vokalen a; genom denna metod antager struphufvudet lätt en för hög ställning och en ful gomton uppstår.

(Forts.)

Rubinsteinsstiftelsens 1:sta internationela täflan

mellan pianister och pianokomponister egde rum den 27 aug. i Petersburgs konservatoriesal kl. 1 e. m. Som president måste enligt statuterna direktören för detta läroverk fungera, och Rubinstein sjelf innehar nu denna plats. För 4 à 5 år sedan, då stiftelsekapitalet deponerades i ryska banken, var Davidoff direktör, och Rubinstein sjelf hade då ingen tanke på att blifva det. Såsom prisdomare voro närvarande: prof. Abel, konservatoriinspektor i München, prof. Leop. Auer, dirigent för symfonikonserterna i P., hr Coenen, konservatoriedir. i Amsterdam, Asger Hamerik, dir. för konservatoriet i Baltimore (i st. f. N. Gade i Köpenhamn), prof. Johansen vid Peterb. konserv., prof. Kündinger, hofpianist, hr Puchalsky, dir. för musikskolan i Kiew, d:r W. Svedbom fr. konservatoriet i Stockholm, hr Slatin, dir. för musikskolan i Charkow.

Bland pristäflarne voro tre italienare: hrr Bayardi, Busoni och Nap. Cesi (son till en professor i Petersburg); två ryssar: hrr Dubassow och Schor, samt en amerikanare hr Fairbanks. Tre andra pretendenter fingo ej deltaga, emedan deras täflingsverk ej voro i enlighet med programstatutet.

Täflan varade i 3 dagar. Början gjordes af komponisterna Busoni och Ceci, derpå följde pianospelarne. Hr Busoni konkurrerade om båda prisen; han hade lemnat och utförde personligen ett konsertstycke med orkester, en sonat med violin och två mindre saker äfvensom en kadens till Beethovens 4:de pianokonsert. Den 29 aug. på middagen tillkännagafs juryns dom. Hr *Ferruccio Busoni* tilllerkändes första priset för komposition (5,000 frcs) och hr *Dubassow* första priset som pianospelare (5,000 frcs). Andra priset kom ej till utdelning.

Om fem år, samma dag, sker nästa täflan, i Berlin; derpå följande år 1900 i Wien och sedan 1905 i Paris. Man var allmänt öfverraskad, att dessa städer ej hade någon representant vid täflingen, så mycket mer satte man värde på närvaron af de nämnda städernas representanter, hvilka antagit Rubinsteins inbjudning.

Hr Busoni tillträdde 1 sept. sin nya plats som professor i pianospel vid konservatoriet i Moskva.

FÖLJETONG.

Francilla.

En reminiscens.

Jagtslottet Moritzburg i Sachsen är den plats, hvarifrån sagan om »Friskytten» härstammar, den saga nämligen, efter hvilken Fr. Kind diktade sin operatext för Carl Maria von Weber; ty ursagan om friskytten har, som man vet, sitt hemvist lika väl i Skandinavien och Skotland, som Böhmen, Sachsen och sydtyska högländer.

Slottet Moritzburg ligger endast några timmars väg från Dresden. Vid höstens början hade jag ständigt för vana att — om icke särskilda hinder kommo emellan — för några veckor slå mig i ro hos den hedersmannen skogvaktaren, der jag är en gerna sedd gäst, ty jag vet att värdera det ädla jagtväsendet, tecknar friska jagtstycken och har diktat mer än en munter jagtsång, som sjungits i Sachsen och Böhmen af det muntra jägarfolket.

Det säger sig sjelft att jag flitigt deltager i jagterna, om söndagarna på värdshuset i det närliggande Eisenberg — der Casper intonerade sin infernaliska dryckesvisa — ej försmår ett glas godt vin och gerna svänger om med de käcka jägarflickorna, när de böhmiska musikanterna spela upp till dans.

Sålunda var jag då en härlig söndagseftermiddag i september 1835 just i mitt element, tecknade grupper af drickande och spelande gubbar, drack sjelf med och skulle till att börja en böhmisk vals med min unga danserska, då postbudet från Dresden trädde in och delade ut en hop bref åt de närvarande gästerna. — När han fick se mig, styrde han rakt på mig med de orden: »Ack, se der min lille rare herre! bra att jag träffade er; här har jag ett angeläget bref till er». Han lemnade mig nu ett litet prydligt bref; jag öppnade det och fann deri endast följande korta notis: »I morgon ges Somnambula; Francilla sjunger Amina och helsar hjertligast. Kom alltså hit!

Er vän
J. P. Pixis.

»Min häst!» skrek jag till uppassaren; jag tog min dam om lifvet och dansade omkring med henne några varf kring salen, så att hon nästan miste andan, följde sedan ut med kyparen, kastade mig upp på hästen och jagade i väg åt Dresden.

Trots all brådska hade jag bestämdt föresatt mig att ej återse den älskliga Francilla förr än efter uppförandet af Somnambula, och jag höll ord, så svårt det än kändes; ty att skämta med Francilla, lyssna till hennes berättelser och emellanåt tvista litet smått med henne, — det var mig ett nöje som öfvergick allt annat. Då jag dagen efter föreställningen trädde in i hennes rum på hotellet »Stadt Gotha», vid Slottsgatan kom hon emot mig med långsamma steg och sorgsen blick, hon var ovanligt blek och räckte mig tyst handen, i det ett drag af smärta rörde sig kring hennes förtjusande mun och satte de friska läpparne i darrning. Jag studsade; det jubelord, hvarmed jag ville helsa denna den härligaste Amina som funnits, dog på mina läppar, och jag betraktade henne helt ängslig.

»Har ni sett mig i går?» frågade hon slutligen med ett vemodigt leende.

»Ja visst Francilla! och gud vet hur jag kom ur logen och hem till mig och hvad för allt jag denna natt fantiserat och drömt! — Ack, mitt hjerta är så fullt, det går omkring i mitt hufvud! — Jag hade så mycket att säga er, men Ni sjelf!

»Jag är så sorgsen!» föll mig Francilla i talet med klagande ton, »ack ja, och ni skulle vara det också om ni bara viste — — —»

»Nå, hvad då Francilla?»

»Att den gode Bellini är död!» utropade Francilla, i det hon började gråta bittert.

Jag blef helt bestört — Bellini död! den härlige unge mästaren, hvars älskliga tonskapelse nyss hade så hänryckt mig. Sorg och bitterhet stredo i mitt bröst — hvarför just *han* så tidigt skiljas ifrån oss? hvarför just *han*, stor icke blott såsom konstnär utan äfven såsom menniska, älskad och aktad af alla som kände honom — hvarför icke någon af alla dessa stackare och narrar, som kunde bringa namnet konstnär och menniska att förlora all kredit, om menniskan och konstnären skulle bedömas efter deras förfuskade beläte?

Francilla afbröt min harmfulla tankegång; hon försökte lugna sig, pressade näsduken mot de tårade ögonen och gick bort för att hemta sitt vackra album och visa mig hur väl min teckning tog sig ut deri, den som jag skänkt henne och som föreställde henne såsom Romeo i det ögonblick då Julia uppvaknande i likkistan utropar hans namn och han, troende sig höra en engels röst, blickar upp mot höjden, framhviskande: »Hon ropar mig — ja, jag kommer!»

Hon genombläddrade albumet, hvilket hon, sittande i soffan, hade uppslaget i sitt sköte, jag knäföll bredvid henne, läsande i hennes lifliga anletsdrag det intryck som det ena eller andra namnet gjorde på henne. Det var det mest älskliga och skiftande minspel man kan tänka sig; med en viss stolthet blickade hennes annars så ljuft smäktande öga då hon läste de stora, illa skrifna raderna af Judith Pasta, älskligare leende kunde Henriette Sontag sjelf icke åstadkomma, än Francillas, då denna visade mig grefvinnan Rossis namn; vid namnet af Pixis, onkel Pixis i Prag, berättade hon en hel hop saker om hans angenäma familjelif och bad mig helsa tusenfaldt till honom, hans fru och mor, i fall mina vägar förde mig till Prag förr eller senare; »ingen af dem har nog glömt den lilla Francilla!» — Plötsligen tystnade hon midt i sin lifliga språksamhet, ty de båda namn, som nu följde midt emot hvarandra voro Vincenzo Bellini och Maria Malibran. Maria hade skrifvit några hjertliga ord, Bellini ett ställe ur »Capuletti», nämligen början af denna djupt gripande klagan, då Romeo får höra om Julias död. — Utan att säga ett ord, tog Francilla ur min hand det ritstift af silfver, som hon för någon tid sedan skänkt mig, tecknade ett stort kors under Bellinis namn och räckte mig stiftet åter med en blick, som jag aldrig skall förgäta. — »En fråga!» sade jag för att afbryta den sorgliga pausen, »en fråga, kära Francilla! Hvarför använder ni i sista akten af 'Capuletti' icke Bellinis utan Vaccais musik? Så mycket jag än värderar Vaccais talang, och så gerna jag tillstår, att i många enskilda delar hans komposition är enklare och mera betydande än till och med vår förklarade väns, så är dock visst, att Bellinis musik närmare och innerliga sluter sig till det öfriga; särdeles är slutet: »Grymme fader, se här ditt verk!» så gripande i sin lugna framställning, att jag högst ogerna saknar det, och jag tror att hela publiken instämmer med mig».

Francilla gaf mig först en allvarlig blick, derpå sade hon med en egen högtidlig ton: »Hör mig, jag vill berätta er en historia, och af den skall ni finna hvarför vår arme vän måste dö så tidigt och hvarför Maria och jag ej kunna sjunga hans sista akt.»

Med blicken fortfarande fästad på korset under Bellinis namn berättade mig nu Francilla följande:

»Ni vet, min vän», sade hon, »att Vincenzo är född vid foten af Aetna — ack det kunde man ej se på honom, den hederlige Vincenzo, ty han var blond, blåögd, hvit och röd som edra vackra Dresdenflickor, och sanningen att säga litet odräglig genom sitt snobbiga sätt; derför skrattade jag också rätt godt, när ni, min vän, för någon tid sedan beskref för mig hur ni tänkte er honom.

»Liknade han nu till sitt yttre helt och hållet en vanlig ungherre, och detta också, som jag sagt, i sitt sätt att vara — men jag berättar visst mycket dåligt, min vän?» frågade hon leende med ett afbrott i berättelsen.

»Nej då, kära Francilla!» svarade jag, — »jag ber er berätta vidare!» — och hon fortfor:

»Nå jag ville säga: liknade nu den gode Vincenzo så der tämligen en narr ibland, så fann man likväl snart, att han var en äkta son af Sicilien, och att, trots hans vekhet och mildhet, söderns hela glöd låg sjudande inom honom. Jag vet ej hur jag i få drag skall kunna gifva er en liflig åskådning af Bellinis underbara natur. Han var icke såsom vulkanen i sitt hemland, der man först genomvandrar yppiga ängar, väldiga skogar och snöfält, till dess man ändtligen genom en hemsk lavaöken kommer fram till det lågande afgrundsgapet; — icke heller var han lik Hekla deruppe i ert norden, der den eviga elden lågar under den eviga isen; nej han liknade en engelsk trädgård i sentimental smak, med prydliga häckgångar, med ett stilla vatten, i hvilket månen speglar sig — här och der täcka blomstergrupper samt konstiga tempel, snäckberg och dylika tokigheter! Ack, min gud, jag ser honom ännu så lifligt för mig! Icke sannt, en sådan trädgård, halft täck, halft tråkig — under en sådan tror väl ej någon menniska att en djup afgrund af eld är förborgad? — Men så var det med Bellini! Och den låga,

som brann i hans bröst, var kärleken till konsten och till Maria».

»Huru, Francilla? —»

»O, jag vet det, jag! Han har älskat Malibran lika mycket som sin konst, om icke mer! Och hur kunde han väl annat? Var det ej hon framför andra, som förhärligade hans tonskapelser? Var icke hon den, som, inspirerad af ett oförklarligt något, som förlänade alla hennes skapelser en så egendomlig tjusningskraft, hänförde alla de andra sjungande, så att de hjelpte henne att ge en värdig tolkning åt Bellinis verk? — Bellini återigen tänkte vid allt hvad han diktade: 'Hvad skall Malibran säga om detta?' Hon var hans sånggudinna, hans ideal, hans herskarinna i konstens rike. Utan henne kunde han ej lefva! — Vore jag Malibran, tror jag att jag skulle ej öfverlefva honom länge.»

»Kära Amina! Ni glömmer att Malibran gift sig med herr Beriot?»

»Nej det glömmer jag visst icke; jag mins nog än hvad den gode Vincenzo gjorde för en min, då han bekom underrättelsen, hur han bleknade, hur han darrade och stammade samt helt tyst lemnade sällskapet. Han hade väl aldrig tänkt på att Malibran skulle gifta sig, ty han var på dagen endast ett år äldre än hon, och hon hade alltid behandlat honom, som om hon varit tio år äldre än maestron.

Alltså, slaget hade fallit; den arme Bellini smög sorgsen omkring, han undvek Malibran, så mycket han kunde, och fick han på långt håll se herr Beriot komma, så flydde han med händerna krampaktigt slutna, icke af fruktan för herr Beriot utan af fruktan att den lede fienden någon gång skulle förleda honom att smyga sig efter den lycklige rivalen och på sicilianska — (här svängde Francilla med lågande blick sin arm, såsom en den der utdelar en hastig dolkstöt) — ni förstår?»

»Fullkomligt min bästa Romeo! Pantomimen är tydlig».

»Ja, hvem vet hvad som kunde ha inträffat, trots den gode Bellinis saktmod och vekhjertenhet! Men Malibran lemnade Paris och begaf sig jemte sin man till Italien.

Visserligen anförtrodde Bellini ej med ett enda ord sin lidelsefulla kärlek åt någon menniska, emellertid blef den ej länge en hemlighet för hans vänner, och Maria Malibran måtte ha gissat den, ty från den tiden sjöng hon ogerna Bellinis saker. Endast som Romeo uppträdde hon öfverallt, liksom kunde hon icke skilja sig från denna rol. Då hände sig vid sista uppförandet af »Capuletti» i Milano att i sista akten, då Romeo tager giftet, en sådan dödsångest genombäfvade Maria i hvarje lem, att hon knappt kunde utföra partiet till slut, och efter föreställningen gick hon inom sig en ed, att ingen makt på jorden skulle vidare förmå henne att ännu en gång sjunga Bellinis Romeo. Hon sjöng nu i stället Vaccais komposition; hon hade emellertid tilltrott sig för mycket, ty helt och hållet kunde hon icke skilja sig från den stackars Vincenzos musik, och hon återvände sedan till den, så till vida, att hon behöll första akten af Bellinis »Capuletti» och endast sjöng sista akten af Vaccai.

Men då Vincenzo fick höra talas om detta andra trohetsbrott af sin tillbedda väninna, menade han att det nu var alldeles förbi med honom, han ville ej skrifva något vidare och ej vidare tänka en gång, han pratade en mängd tokigheter och visade ett melankoliskt leende om någon talade till honom eller han sjelf talade; kort och godt: han var odräglig.

(Forts.)

Musikpressen.

På Abrah. Lundquists förlag har utkommit;

för piano-solo:

Sullivan, A.: *Gondoliererna*, operett, arrangement. Pris 2 kr.

Teich, Otto: *Kellnerin du kleine*, vals med text af Ernst Reinhold. Op. 6. Pris 50 öre.

Ringvall, C. Fr. jun.: *Karneval Polka*. Pris 75 öre.

På Raabe & Plothows förlag, Berlin, har utgifvits:

för sång och piano:

Valentin, Karl: *Reiters Morgengesang* för bas eller baryton, (b-ess), ord af Wilh. Hauff. Tillegn. Salomon Smith. Op. 9 a. Pris 1 kr.; — *Lied des Landsknechtes* för tenor eller baryton (b-f.), ord af Georg Ebers. Tillegn. John Johnsson. Op. 9 b. Pris kronor 1,20.

Arrangementet af Sullivans operett, som för närvarande gifves å Djurgårdsteatern, innehåller ett florilegium af pjesens mest anslående melodier till hvilka text är bifogad, såsom vanligen nu sker vid utgifvande af operett-arrangementer. Valsen af Teich hör till de instrumentalstycken »mit Gesang» eller rättare »mit Geschrei», hvilka utförts af Österrikiska gossorkestern denna sommar och i så hög grad fallit kafépubliken på läppen. — Ringvalls polka har uppförts i Berns' salong, på Innocenceordens bal samt å Karnevalsfesten, hvadan den torde vara känd i vida kretsar.

D:r Karl Valentins sånger, försedda med passande krigiska vignetter äro hållna i en enkel, rättfram soldatstil med hurtig, frisk och uttrycksfull melodi, den förstnämnda innehåller äfven en mellansats i moll till orden »Ack, hur brådt svinner ungdomsfägringens lott». Båda sångerna äro försedda med tyska och svenska ord samt ett enkelt men väl harmoniseradt ackompagnement, som följer sångens melodi.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kgl. Operan. Aug. 29, sept. 7 Adam: *Konung för en dag* (Nemea, Zelida: fröken Karlsohn, fru Edling; Zephoris, Piffear: hrr Ödmann, Bröderman.) — Aug. 31, sept. 5, Bizet: *Carmen* (Don José: hr Strandberg,) — Sept. 1. Donizetti: *Leonora* (Leonora: frk. Jungstedt). — 3. Verdi: *Aida* (Amneris, Aida: frk. Wolf, fru Östberg; konungen, Radames, Amonasro: hrr Strömberg, Ödmann, Lundquist). — Sept. 8, 15. Thomas: *Mignon.* — 10, 14. Rossini. *Wilhelm Tell* (Mathilda, Arnold: fru Edling, hr Ödmann.) — 11, 13. v. Flotow: *Martha* (Nancy: frk. Jungstedt; Lyonel, Plumkett: hrr Lundmark, Sellergren).

Vasa-teatern. Sept. 14, 15. Sullivan: *Mikadon,* (Katischa: fru Stenfelt). 14/9 100:de gången.

Djurgårdsteatern. Aug. 29—31, sept 1, 10, 12. Planquette, Rob: *Cornevilles klockor*, (Gaspard: hr Lundberg.) — 3—9, 11, Sullivan, Arth.: *Gondoliererna eller Kungen på Barataria*, kom. opera i 2 akter, fri öfversättning af E. Wallmark. (Hertiginnan, Casilda: fru Strandberg, frk. Nilsson; hertigen, Luiz, storinquisitorn: hrr Hagman, Hansson, Lundberg; gondoliererna Mario och Giuseppe Palmiéri: hrr Sellman, Rönnblad; gondolierer, borgarflickor etc. — 14. v. Heland: *Ulla Musköt.*

Kgl. operan har, såsom vanligt vid spelårets början endast bjudit på repriser men i stället på en mycket omvexlande repertoar. Då vi förut omnämt de nu gifna operorna, återstår endast att anföra några af omständigheterna föranledda förändringar i rolbesättningen. Så har i »Wilhelm Tell», hvilken senast gafs i juni förlidet år under hr Behrens gästspel, Mathildas och Arnolds partier, hvilka då innehades: Mathildas af fröknar Ek och Klemming, Arnolds af hr Strandberg, nu första gången öfvergått till fru Edling och hr Ödmann. Hr Bröderman har efterträdt hr Nilsson såsom Piffear i »Konung för en dag», hr Sellergren för första gången sjungit Plumkett i »Martha», efterträdande hr Nygren. I denna opera, upptagen med anledning af hr Bötels gästspel, har hr Lundmark återfått Lyonels parti, likasom hr Lundquist Tells efter hr Behrens. Att fru Edling och hr Ödmann vunnit bifall i »Wilhelm Tell» säger sig sjelft till följd af dessa artisters utmärkta röster och sångföredrag, prinsessan Mathildas rol lämpar sig dock mindre väl fru Edling; i sista akterna hade flere strykningar i rolen vidtagits. I Operan »Martha» är styrkan på de qvinliga hufvudpersonernas sida; hr Sellergrens röst gör sig bättre gällande än företrädarens i Plumketts parti, som dock kräfver mera if och rörlighet i sång och gester. Med bättre sångsätt och vokalisering skulle herr Lundmark vara rätt tillfredställande som Lyonel. — Djurgårdsteaterns nya operett af Sullivan tillhör ej dessa nouveautéer, som gå qväll efter qväll för fulla hus, liksom den äldre brodern

»Mikadon»» med sitt burleska japaneseri; Gondoliererna innehålla dock flera rätt vackra melodiska stycken, men texten är här, såsom så ofta, till hinders. Om utförandet få vi yttra oss en annan gång; att hr Sellman är den förnämsta sångkraften i operetten är naturligt nog. I »Cornevilles klockor» lät hr Arlberg höra sig endast ett par gånger. En heshet, som då besvärade honom, nödgade honom afbryta gästspelet. På Vasateatern har vid dess första höstrepresentation »Mikadon» gått öfver scenen 100:de gången och för fullt hus, deraf här i Stockholm (fr. 22 jan. till 5 maj) 72 gånger, resten i Kristiania.

Från in- och utlandet.

Kgl. Operan. Ritningarne till det nya operahuset äro för närvarande under omarbetning af ekonomiska skäl. Senaste kostnadsförslaget uppgick till 4 millioner kronor, men byggnadskonsortiet förfogar endast öfver 3 1/4 mill. hvarför en reduktion af kostnaderna är nödvändig. Det säges att konsortiet ämnar använda den del af tomten, som ligger närmast Karl XII:s torg, till en ny »Lagerlund» i samband med den blifvande operakällarn, då naturligtvis åkarestationen på denna plats kommer att förflyttas.

Fröken Mathilda Jungstedt förbereder en afskedsmatiné, som kommer att ega rum söndagen den 21 d:s i Berns' salong. Vi äro öfvertygade att den omtyckta sångerskan då kommer att sjunga inför fyld lokal.

Kapellm. A. Halléns Rhaposodie n:r 2 har i Leipzigtidningen »Musikal.-Wochenblatt» för 28 aug. blifvit mycket fördelaktigt bedömd i en längre analyserande uppsats. Stycket säges vara väl utarbetadt, intressant och ytterst verkningsfullt samt förträffligt instrumenteradt. Rhapsodien fins äfven tillgänglig här i musikhandeln.

Musikal. akademien har som gåfva från den berömda pianofabriksfirman Carl Rönisch i Dresden emottagit en större utmärkt konsertflygel.

Fru Charlotte Boyes-Ruckers första konsert på Jankopiano är bestämd att ega rum den 27 d:s. — Nästa nummer af Sv. Musiktidning, som kommer att meddela konstnärinnans porträtt och en afbildning af Jankoinstrumentet, hoppas vi kunna utgifva samtidigt med denna konsert.

Vasateaterns operettsällskap består under detta spelår af följande medlemmar:

Scenisk styresman: August Warberg; ekonomisk styresman: Emil Strömberg; kapellmästare: E. Lowum; sekreterare: J. Svanberg; sufflör: V. Trädgård; skådespelare: hrr Warberg, Strömberg, Hellman, Karlsson, Klinger, Liljefeldt, Lundahl, Lundin, Nylander, Samuelsson, Stenfelt, Theander, Wahlberg, Winsberg, Åkerblom och Örnberg; skådespelerskor: fruarna Cederberg, Engvall, Klinger, Lowum, Stenfelt och Winsberg samt fröknarna Ekström, Johnsson, Lindgren, Lundell, Lundvall, Magnusson, Nordell, Sundqvist, Welcher och Österberg.

Svenska teaterns personal under spelåret 1890—91 kommer att utgöras af följande: direktör hr Victor Holmquist, regissör hr Eric Zachrison, kapellmästare hr Herman Berens, kontrollör hr Aug. Berndt, maskinmästare hr C. P. Svensson, garderobière fru Josephine Holmqvist, sufflör fru Textorius.

Herrar: E. Ahlbom, G. Gardt, V. Holmquist, L. Larsson, O. Lundberg, E. Nilsson, B. Olsson, G. Ranft, O. Sandgren, O. Samson, E. Skotte, O. Sternvall och E. Zachrison.

Damer: fruarna C. Gardt, A. Lundberg, L. Olsson, A. Skotte och A. Sternvall, fröknarna A. Nilsson M. Pettersson, A. Rylander och L. Seelig.

Ivar Hallströms nya opera, till hvilken direktör Henrik Christiernsson författat texten, har till titel »*Alhambra*». Musiken lär, berättar —h—, stå i jemnhöjd med det bästa den talangfulle komponisten alstrat och troget afspegla librettons romantiska episoder.

Särskildt framhållas en stämningsrik tenoraria samt en effektfull aria för baryton med inflätade melodramstrofer. Vid soaréerna å slottet under den gångna vintern lära flera stycken ur »Alhambra» kommit till uppförande. Konungen sjelf har dervid utfört med förkärlek ett af principalpartierna i den nya operan.

Prof. Hallström har nu lagt sista handen vid »Alhambras» instrumentering under sina sommarferier.

Damqvartetter. Under dir. Julius Wiberghs ledning har bildats en dubbelqvartett af svenska sångerskor med Amerika som mål. Qvartetten består af fröknarna Elisa och Ida Bruce, Sigrid Sundius, Marie och Amelie Hedén, Ingeborg Lindblom, Maria Sohlberg och Ulla Andersson. Repertoaren omfattar sånger med svensk, tysk och engelsk text, så väl qvartetter som duetter.

De unga sågerskorna skola uppträda i våra vackra nationella kostymer: i Wingåkers-, Delsbo- och Värendsdrägter, som dalkullor och lapskor. De äro engagerade för verkliga konserter, icke sådana som stå i förening med något slags »servering». Turnén af slutas den 1 juni 1891.

Qvartettens konserter arrangeras af en af Amerikas förnämsta artistbyråer. Första konserten gifves i Montreal, Kanada.

En annan qvartett af detta slag har bildats i Göteborg af stora teaterns mångårige kapellmästare dir. Hulthén. Quartetten utgöres af fru Hulthén samt frökn. Ferméus, Johansson och Olsson, alla med goda röster, och skall konsertera i såväl in- som utlandet.

Stockholms Cirkus vid Karlavägen, hvilken denna höst och vinter ej kommer att upptagas af konstberidaresällskap, lär skola användas såsom lokal för större vokal- och instrumentalkonserter och kanske äfven maskerader, föreläsningar etc. För detta ändamål kommer nedre delen att förses med ett golf, som skall höja sig öfver de lägsta stolraderna ifall bottenplanen behöfver utvidgas.

Organisten hr Aug. Elfåker, anställd vid den svenska S:t Ansgarii-kyrkan i Chicago, har hemkommit på besök hos slägtingar och vänner i Nordhalland. Hr E. härstammar nemligen från den socken norr om Kungsbacka, från hvilken han tagit sitt namn.

Hr E. spelar, säger G. H. T., i det skandinaviska musiklifvet i Chicago en ganska framstående rol, i det han, utom organist i nyssnämnda kyrka, äfven är instruktör och sånganförare för fyra olika sångsällskap och qvartetter. Han har komponerat åtskilliga sånger, hvaribland »Maynight»,tillegnad Alma Fohström, och har dessutom satt musik till ett flertal hymner samt är sysselsatt med ett större skandinaviskt-amerikanskt hymnverk, hvartill melodierna dels arrangeras och dels diktas af honom, tillägger tidningen.

Fröken Karin Lindstén, som vid flera tillfällen under säsongen uppträdt på konserter och »at homes» hos den engelska aristokratien, har, berättar N. D. A., äfven sjungit på en Grand Ballad Concert i S:t James Hall, der bland andra uppträdde Zelia Trebelli, fru Patey och hr Edw. Lloyd. Fröken Lindstén, hvars vackra, friska stämma och okonstlade uppträdande mycket lofordas af tidningarna, har vunnit allt mer insteg i publikens ynnest och helsades af densamma med mycken värme. Hennes båda sånger »Per Svinaherde» och »Så högt der uppe mellan fjellen», belönades med lifliga applåder och inropningar. För en tid sedan uppträdde hon på en filharmonisk konsert i Hereford och rönte lifligt bifall.

Hr P. J. Stårck, medaljör från härvarande konservatorium har, berättar A.-B. efter ett halft års studier för pianisten de Greef vid konservatoriet i Brüssel fått andra priset, »avec distinction», vid en concours. »Un grand diable de Suédois avec des mains énormes» — såsom en platstidning uttrycker sig — åstadkom hr Stårck bland auditoriet högljudda protestyttringar mot juryn, som icke tilldelat honom första priset, hvilket gafs åt en hr Litta, som säges visserligen vara öfverlägsen den förre i fin och beherskad teknik, men deremot underlägsen i kraft och temperament.

Helsingborg. Lindbergska sällskapet uppförde d. 3 sept. »Mikadon» å teatern härstädes för första gången. Operetten rönte lysande framgång. Största bifallet tillföll frökn. Hamberg (Yum Yum) och Lindgren (Katisha) samt hrr Ander och Kellberg (Nankipu och Koko); uppsättningen var mycket dyrbar och lysande.

Kristiania teater har nu fått sig en tillökad, stor orkester, med en årlig budget af cirka 33,500 kr. Häraf tillskjuter teatern sjelf cirka 12,100 kr., stadskassan 9,000 kr., utskänknings-bolaget 10,000 kr. och musikföreningen för biträde vid 6—8 konserter 2,400 kr.

Köpenhamn. Af svenska sångförmågor har nyligen fröken Nordgren ånyo med stor framgång lätit höra sig som Amneris i »Aida». Fröken Anna Pettersson har på Folkteatret mot ett honorar af 200 kr. för aftonen sjungit titelrolen i »Niniche» och åtnjutit stor gunst af publiken. Bassångaren Gustaf Holm från Stockholm har i »Aida» sjungit Ramses' parti. Han erkännes ega »en solid och djup bas med äkta metall i klangen» men rösten påstås likväl vara något torr och danska textuttalet klandras. Samma fel påbördades hr Ödmann, och för svenskar torde d tsamma kräfva åtminstone lika mycken tid att afhjelpa, som det behöfdes för hr Brun att sjunga svenska vid vår o, era.

Till våra prenumeranter.

Resp. bokhandelsprenumeranter i landsorten torde, då sändningen genom bokhandeln på somliga orter sker mindre regelbundet än genom posten, hänvända sig till redaktionen i händelse af tidningens fördröjande.

Högaktningsfullt
Redaktionen.

Hvarjehanda.

En amerikansk dam, som i en société nyss föredragit några sentimentala sånger, påstod att hon med sådana genast skulle bringa hvarje litet barn i sömn. »Tror ni inte», hviskade en skeptisk yankee till sin qvinliga granne, »att en amerikansk baby är slug nog att låtsa sofva för att slippa höra den der förfärliga sången?

En wagnerdyrkerska. »Hvar är ditt herrskap i afton?» frågade henne en god vän, som helsade på. — »De äro på teatern; der spelas något af den der Wagner, och honom svärmar jag för.» — »För Wagner?» — »Ja, han är utmärkt; när det är hans stycken, så kommer herrskapet inte hem förr än vid midnatt».

Pianomagasin.
Flyglar, Pianinos, Tafflar och **Orglar** från in- och utländska utmärkta Fabriker **till de billigaste** priser. För instrumentens bestånd ansvaras.
Äldre Pianos tagas i utbyte.
OBS. Ständigt lager af **Flyglar** från Blüthner och **Pianinos** från G. Schwechtens berömda fabriker.
Gust. Petterson & Komp.
38 Regeringsgatan 38.
Flyglar, Tafflar och **Pianinos** från **J. G. Malmsjö.**

Sångundervisning,
afseende god tonbildning och musikaliskt föredrag, meddelas billigt af van lärare. Närmare upplyses å Svensk Musiktidnings byrå ***Olofsgatan 1,*** öfver gården 1 tr. upp. Mottagning kl. 1/2 9—9 och 1/2 2—2.

Obs. Mycket billigt annonspris
i Svensk Musiktidning — **10 öre petitrad** — (rabatt vid förnyelse.)

PIANOLEKTIONER
efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris.
Obs.! Lärjungar i de nära Hötorget belägna skolorna kunna bekvämligen erhålla lektioner under förmiddagslofvet eller å annan tid. 2 nybörjare få förena sig om en timme. **Olofsgatan 1 (Hötorget 6),** 1 tr. upp öfver gården. Mottagning kl. 9—1/2 10 och 1/2 2—2.
Frans J. Huss.

Stockholms
Musik-institut
öppnas ånyo den 15 September.
Undervisning meddelas uti: Pianospelning, Sång, Harmoni och Tonträffning. Afgift för *pianoundervisningen:* Nybörjareklassen 2 timmar i veckan (flere elever på timmen) 6 kr. pr månad för hvarje elev I kl. 2 tim. i v. (två elever på tim.) 10 kr. pr mån. för hvarje elev II kl. 2 tim. i v. (två elever på tim.) 15 kr. pr månad för hvarje elev. III kl. Utbildningsklassen) 1 timmes ensam lektion i v. 20 kr. pr mån.
Obs.! Kursen för *nybörjare* börjar först den 1 Oktober och torde anmälningar dertill ske innan dess.
Sångklassen. Lärarinna fröken ***Sigrid Wolf.*** Afgift 16 kr. pr mån. för hvarje elev. 2 tim. i v. (två elever på tim.)
Anmälningar mottagas intill den 15 Sept. uti n:r 19 Sturegatan, 1 tr. upp, kl. 1—2, och derefter uti Institutets lokal, Regeringsgatan 61, 1 tr., samma tid.
Obs.! Institutet flyttas den 1 Oktober till Humlegårdsgatan 11, 3 tr.
Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Richard Anderssons
Musik-skola
öppnas åter den 18 September.
Undervisning meddelas uti ***pianospelning, harmonilära*** och ***kontrapunkt.*** Arbetsplan och honorar oförändrade.
Förfrågningar och anmälningar emottagas: skriftliga till den 15 September, muntliga den 15, 16 och 17 samma månad, kl. 12—2 f. m. 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar efter den 18: onsdagar och lördagar 1/2 2—1/2 3. Förutvarande elever, som önska fortsätta, anmodas ånyo anmäla sig.
(G. 21680.) ***Stockholm, Brunnsgatan 28, 2 tr.***

Svensk Musiktidnings
MUSIKALBUM
III 1889.
Piano- och sångstycken innehållande för piano: ***Henselt:*** *Kärleksro,* ***Klauwell:*** *Albumblad,* ***Reiser:*** *Vårfröjd,* ***Rubinstein:*** *Menuett,* ***Sjögren:*** *Melodi,* ***Tschaikowsky:*** *Elegisk romans,* ***Wenzel:*** *Friskt mod.* För sång: ***Söderman:*** *Visa* och *Koral,* ***Schubert:*** *Kärleksbikt.* Säljes i Musik- och bokhandeln samt hos tidningens Expedition till ett pris af **1 krona.**
OBS. Södermans *visa,* uppteckna ur minnet af Fritz Arlberg, äfvensom *koralen* äro ej förr utgifna, ***Schuberts*** *Kärleksbikt* hör till hans efterlemnade verk.

INNEHÅLL: Augusta Öhrström (med porträtt.) — Böhmflöjtens uppkomst. — Vilkoren för en god sångundervisning, af Josef Sittard. — Rubinsteinsstiftelsens 1:sta internationela täflan. — Följetong: Francilla. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från In- och utlandet. — Till våra prenumeranter. — Hvarjehanda. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1890.